

LR Švietimo ir mokslo ministerijai

REZOLIUCIJA DĖL MOKSLEIVIŲ PILIETIŠKUMO UGDYMO PAMOKŲ MOKYKLOSE

LiJOT Asamblėja Nr. 31, 2011 m. spalio 22-23 d.
Vilnius

Lietuvos jaunimo organizacijų taryba (LiJOT), didžiausia nevyriausybinė jaunimo organizacija Lietuvoje, vienijanti 64 nacionalines jaunimo organizacijas ir regionines jaunimo organizacijų sąjungas, siekia būti partneriu valstybei ugdant sąmoningus Lietuvos piliečius, suprantančius savo teises ir pareigas, gebančius konstruktyviai dalyvauti nuolat kintančios visuomenės gyvenime.

LiJOT džiaugiasi, kad Lietuvos moksleiviai yra ugdomi būti pilietiškais ir užsiima socialine veikla, tačiau išvelgia sritis, kuriose valstybei ir nevyriausybinėms organizacijoms veikiant kartu būtų galima pasiekti geresnių rezultatų. Tikime, kad šis bendradarbiavimas gali itin prisidėti prie jaunimo pilietiškumo ir aktyvumo situacijos gerinimo ir ilgalaikėje perspektyvoje kurti stiprią Lietuvos valstybę.

Pilietiškumo ugdymo kursu siekiama, kad mokiniai suvoktų, kaip turėtų veikti pilietinė visuomenė; suprastų, ką daro pagrindinės valdžios institucijos; suvoktų savivaldos esmę; žinotų ir suprastų visuomenės struktūrą, konstitucinės valstybės sandarą ir veikimo principus, laiduojančius demokratiją; ugdytųsi pilietinės veiklos ir dalyvavimo visuomenės gyvenime gebėjimus; žinotų ir suvoktų piliečio dalyvavimo valstybės gyvenime svarbą, galimybes ir būdus¹. Nepaisant dedamų pastangų, dabartinis pilietinis ugdymas pasiekia savo tikslus tik maža dalimi – tą rodo žemas jaunimo pilietiškumo indeksas², politinis jaunimo apatiškumas, menkas politinis išprusimas, negausus priklausymas nevyriausybinėms organizacijoms.

Jaunimo organizacijoms apmaudu, kad naudingos rekomendacijos, randamos pilietinį ugdymą apibrėžiančiuose švietimo dokumentuose, pavyzdžiui, susitikimai su vietos savivaldos atstovais, vietos visuomeninių organizacijų, moksleivių savivaldos institucijų nagrinėjimas, realybėje nebūna įgyvendinamos. Taip pat nerimą kelia tai, kad dalis pilietiškumo ugdymo pamokų išnaudojamos ne pagal paskirtį. Jos neretai yra skiriamos papildomam pasiruošimui valstybiniam istorijos egzaminui. Tokiu būdu švietimo programoje keliami tikslai yra nepasiekiami, o pamokos praranda pridėtinę vertę ir neugdo pilietiškumo. LiJOT yra susirūpinusi esama situacija ir tikisi, kad **LR Švietimo ir mokslo ministerija gali rasti būdus esamos pilietiškumo programos vykdymo mokyklose užtikrinimui.**

¹ Bendroji pilietinio ugdymo programa, patvirtinta Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2004 m. liepos 5 d. įsakymu Nr. ISAK - 1086“, <<http://www.pedagogika.lt/puslapis/Pilietinis.pdf>>, 7 psl.

² Trumpas tyrimo rezultatų apibendrinimas, <<http://www.civitas.lt/lt/?pid=74&id=78>>, 1 psl.

Pagal Lietuvos švietimo sistemos mokytojų rengimo programą, nėra atskirų specializuotų programų, skirtų pilietinio ugdymo mokytojų rengimui. Daugeliu atvejų ugdymo įstaigose šias pamokas veda istorijos ar kitu gretutinių socialinių mokslų dalykus dėstantys pedagogai. LiJOT yra suinteresuota ir **siūlo užtikrinti kokybišką pedagogų pasirengimą ir kompetencijų įgijimą, reikalingą pilietinio ugdymo pamokų dėstymui.**

LiJOT pastebi, kad nevyriausybinės jaunimo organizacijos taip pat gali prisidėti prie kokybiškesnio pilietiškumo ugdymo pamokų dėstymo mokyklose. Priklausymas nevyriausybinėms organizacijoms yra vienas iš būdų susipažinti ir dalyvauti pilietiniame valstybės gyvenime. Lietuvos švietimo sistema turėtų vertinti jaunimo organizacijas kaip svarbias partneres ugdant atsakingus, pilietiškus moksleivius. **LiJOT rekomenduoja į programą įtraukti regioninės bei nacionalinės jaunimo politikos struktūros, jaunimo organizacijų veiklos pristatymą bei galimus dalyvavimo NVO veikloje būdus.**

Jaunuolių ugdyme greta teorinės prieigos itin svarbi ir praktinė patirtis. Pilietinio ugdymo pamokose diskusijoms dažnai lieka mažai laiko tiesioginiam pilietiškumo ugdymui, neraginkamos diskusijos, aktyvi veikla. Tokia situacija neskatina moksleivio mokytis argumentuoto, konstruktyvaus kalbėjimo, klausimų kėlimo, sąmoningumo. Šiuos gebėjimus galima ugdyti naudojant interaktyvius metodus, kurie moksleiviams suteiktų galimybę laisvai reikšti savo poziciją, ją ginti, dalintis patirtimi, mokytis vieniems iš kitų. Be to, pilietiškumo pamokose kai kurių temų supratimui galėtų pasitarnauti ir kviestiniai svečiai: vietos savivaldos, jaunimo organizacijų, aktyvūs politikos ar visuomenės atstovai. **LiJOT rekomenduoja pilietinio ugdymo pamokose ieškoti pusiausvyros tarp teorinių žinių dėstymo ir praktinių užsiėmimų bei siūlo savo pagalbą parengiant metodinę medžiagą ir metodines rekomendacijas mokytojams.**

Priimdami šią rezoliuciją, 31-osios LiJOT Asamblėjos delegatai tikisi permainų, padėsiančių tiek mokyklose, tiek už jų ribų veiksmingiau ugdyti atsakingus Lietuvos piliečius. Suprantame, kad ši rezoliucija yra tik pirmas žingsnis ir tikimės glaudaus bendradarbiavimo gerinant ugdymo turinį bei jo išpildymą. Esame pasiruošę dirbti kartu su švietimo specialistais kuriant Lietuvos ateičiai svarbius pokyčius.

Lietuvos jaunimo organizacijų tarybos
Prezidentė

Loreta Senkutė